

Bestyrelsens beretning
til generalforsamlingen
26. april 2010

Forord

2009 blev et travlt og aktivt år for ODM. Året bragte således både væsentlige administrative ændringer og flere politiske sager med stor virkning for de danske museer, hvilket affødte stor travlhed og aktivitet i organisationen. Se senere i denne årsberetning.

Hvor 2008 internt i ODM var præget af længerevarende vakancer, blev 2009 året hvor ODMs nye administrative organisation med en direktørmodel kom i funktion. Det affødte ikke blot ændringer i den administrative praksis og i organisationens udadvendte indsats, men også markante ændringer i det interne samarbejde mellem sekretariat, formandskab og bestyrelse. Kombineret med nyansættelse af uddannelsesleder, og dermed et fornyet fokus på denne del af ODMs virke, rekordstor deltagelse til flere af ODMs faglige seminarer og et stærkt stigende aktivitetsniveau generelt, giver ændringerne god grund til at kalde 2009 for et travlt og vigtigt år for organisationen.

For at sikre gode arbejdsvilkår blev der i løbet af året foretaget en række omlægninger af rutiner samt foretaget fysiske ændringer og udvidelser i sekretariatet. Sidstnævnte bl.a. for at ODM kan leve op til sloganet om Vartov som "Museernes mødested". Bestyrelsen har været aktivt involveret i omlægningsprocessen, bl.a. gennem et bestyrelsesseminar. Der er nu skabt nogle rammer, der forhåbentlig kan sikre, at ODM som en lille brancheforening kan fungere så optimalt som muligt.

Museumspolitiske initiativer

De amtslige tilskuds skæbne

De tidligere amtslige tilskud til museerne var i en 4-årig overgangsperiode efter amternes nedlæggelse allokeret til direkte uddeling via Staten (læs: Kulturarvsstyrelsen). Overgangsordningen udløber med 2010. Der har været stort frygt for, at disse tilskud, der udgør mere end 36 mill. kr. for de statsanerkendte museer og godt 12 mill. kr. til landets konserveringscentre, skulle ende på den generelle kommunale bloktilskudsramme til stor skade for de institutioner, som de i sin tid var tiltænkt. ODM har hele tiden arbejdet for at sikre, at midlerne selvfølgelig skulle tilfalde de institutioner, som de i sin tid var tiltænkt. En regulær bloktilskudsordning ville i øvrigt skævvride og favorisere de store bysamfund, og desuden indebære en risiko for, at midlerne ville forsvinde til andre formål i de kommunale budgetter.

ODM har gennem året afholdt en lang række møder med sagens parter. Fra Kommunernes Landsforening over embedsværket i Staten til medlemmer af Folketingets Kulturudvalg. Kulturministeren udviste sympati for synspunktet om fastholdelse i statsligt regi - i både skrift og tale. Men politik drives som bekendt ikke alene ved hjælp af sympati – og ODM arbejdede derfor hårdt på at fastholde det politiske pres! Derfor var glæden stor, da der blev indgået aftale med Kommunernes Landsforening om, at de i sin tid bevilgede midler stadig skal tilfalde de institutioner, som de oprindeligt var tiltænkt. Den praktiske forvaltning er efterfølgende tillagt Kulturarvsstyrelsen i en konsekvensændring i Museumsloven.

Kommunale samdriftsaftaler

Parallelt med de tidligere amtslige tilskuds skæbne fandt en tilsvarende debat om midlerne i de såkaldte kommunale samdriftsaftaler sted. Et ret kompliceret støtteforhold, hvor også disse aftaler ved amternes / kommuners nedlæggelse blev tillagt staten at forvalte i en overgangsperiode. Midlerne, der udgør mere end 10 mill. kr. årligt på landsplan, har for flere museer landet over været ryggraden i den samlede driftstilskudsstruktur gennem en længere årrække. Også denne opgave blev løst til ODMs tilfredshed, således at midlerne stadig fremover tilfalder de museer, der gennem årene har indgået disse kommunale samdriftsaftaler!

Om det over tid er hensigtsmæssigt at bevare status quo ved en total fastfrysning af den nuværende tilskudsstruktur, der efterhånden forekommer at være noget af et "kludetæppe", med mange uoverskuelige skævheder (og svagheder) i tildelingen af støtte fra statslig side, er dog et åbent spørgsmål, som ODM derefter i efteråret satte til debat, bl.a. ved at fastholde ønsket om at få en samlet udredning af opgavevaretagelse og tilskudsstruktur på hele museumsfeltet.

"Kultur for alle"

Derfor var det en glæde, at kulturminister Carina Christensen d. 2. december 2009 udsendte sin politiske vision "Kultur for alle", med undertitlen: "Kultur i hele landet". Efter en besøgsrække til en lang række kulturinstitutioner, valgte ministeren specielt at sætte fokus på udviklingspotentialet på de danske museer. Her blev de kulturhistoriske museer fremhævet som steder med markante udfordringer for fremtiden. ODMs kommentar til ministerens vision var, at "Kultur

for alle” er en vigtig markering, som er helt i tråd med ODMs ønske om en udredning af museumsfeltet. Men det blev tilføjet – og understreget - at behovet for en analyse bør gælde hele museumsfeltet, da det er de samme rammebetingelser og problemfelter der er for alle landets museer, og at de alle er samlet i en og samme lov!

I ”Kultur for alle” nævner ministeren i øvrigt, at der i et kommende udvalgsarbejde skal være fokus på, om der er behov for at fusionere – eller evt. lukke museer. ODM har klart tilkendegivet, at vi er klar til et generelt eftersyn af museernes rolle i Danmark, men har samtidig udtrykt undren og usikkerhed i forbindelse med ministerens ønske om at se på, om der skal tages drastiske beslutninger som fusioner – eller måske lukninger – allerede før en analyse er udarbejdet. Det er måske ikke det bedste udgangspunkt for en dialog med museerne, og i al stilfærdighed har flere da også anført, at de fleste museer enten er selvejende eller foreningsejede, og at det jo således ikke er staten, der kan fusionere eller lukke dem! ODMs mener i den sammenhæng, at det er vigtigt at holde sig for øje, at de fleste museer i Danmark er lokalt skabt og for en meget stor del drevet af ildsjæle med andre motiver end centralmagts ønsker om stordrift og centralisering. Det er derfor overordentligt vigtigt, at det sikres, at der er folkelig forankring og velvilje i den måde, vi fremover vælger at forvalte landets kulturarv på.

Konserveringsudredning

Ved kommunalreformens vedtagelse bad Kulturarvsstyrelsen ODM medvirke til at forberede en uvildig og gennemgribende udredning om konserveringspraksis i Danmark med tanke på at skabe gode rammebe-

tingelser fremover for konserveringsarbejdet. Ansøgningen var klar efter en lang arbejdsproces blandt en gruppe kollegaer i april 2009. Desværre valgte KUAS - uden en nærmere forklaring - alligevel ikke at lade udredningen nyde fremme i 2009. ODM vil målrettet arbejde for at undersøgelsen alligevel gennemføres, da en sådan analyse - ønsket af en samlet konserveringsfaglig kreds i Danmark - vil være et meget vigtigt redskab til udviklingen af den danske bevaringsindsats.

Sikringsudredning

Der har også i ODM regi været arbejdet på at skabe rammerne om en udredning af sikringsniveau og praksis på de danske museer. Et forundersøgelingsprojekt før en endelig analyse af dette komplicerede og i sagens natur svære analysearbejde (på grund af sikkerhedsrisikoen ved selve analysen) har desværre ikke nydt fremme i KUAS.

ODM er af den klare opfattelse, at en fælles analyse og måske efterfølgende driftsfællesskaber på det meget specialiserede sikringsområde vil forbedre mulighederne for at løse en lang række problemer og for at spare økonomiske midler. Vi agter derfor at genfremsende ansøgningen om et forundersøgelingsprojekt i 2010.

Museumsstatistik

ODM støtter op om at sikre kvalitetsudvikling og fokus på en samfundsmæssig relevant og optimal opgaveløsning på de danske museer. I det lys er vedkommende og reflekteret dataindsamling af overordentlig stor betydning, og ODM har derfor deltaget i Kulturarvsstyrelsens rådgivende udvalg

vedr. en landsdækkende brugeranalyse. En analyse, der gennemføres på baggrund af anbefalingerne fra "Udredningen om Museernes Formidling" fra 2006. Undersøgelsen har haft sit første år med dataindsamling i 2009. Resultatet af det 1. års dataindsamling vil foreligge primo 2010.

Der er altid grund til at være kritisk opmærksom på validitet, spørgeteknik og meget andet når statistik fortolkes, men der i denne sammenhæng god grund til at glæde sig over, at vi med undersøgelsen nu har et stort landsdækkende datamateriale, hvor museernes mange gæster "har fået stemme". Fortolkningen af tallene - og anvendelsen af resultaterne - må efterfølgende være op til det enkelte museum. Men det bliver spændende at se, om materialet afdækker nogle markante strømpile blandt museernes brugere, der siden kan anvendes lokalt i analysen af de besøgendes præferencer og holdninger til museumsbesøget.

Deltagelse i statslige råd og puljeudvalg

ODM er opmærksom på, at der i stigende grad bruges tid (og penge) på at deltage i en række centralt initierede rådgivende udvalg og puljer. Der er nu eksempler på, at medlemmer af ODM trækker sig fra at deltage af økonomiske årsager! Det er ikke gavnligt, hvis ønsket er at sikre bredde og faglig indsigt på tværs af Danmark. Løsningen er måske en vis form for kompensation for at deltage i udvalgsarbejde. ODM agter at gå videre med denne problemstilling.

Marinarkæologisk praksis i Danmark

Det marinarkæologiske ansvar i Danmark varetages af 5 museer. Et stort ansvar, der er meget bekosteligt og ligger langt ud over, hvad et lokalt museum bør fi-

nansiere. Det til trods er der ikke afsat centrale midler til at varetage opgaven overhovedet! Det forekommer helt klart som en statslig opgave at sikre varetagelsen af dette arbejde. ODM har derfor afholdt møde med de museer, der påtager sig arbejdet, og vil målrettet arbejde for at støtte de marinearkæologiske museers arbejde for at få opmærksomhed, med det erklærede formål at få et direkte statsligt tilskud til forvaltning af opgaven.

Høringer, bekendtgørelser og lovændringer

ODM modtager løbende forespørgsler på høringer, forslag til bekendtgørelser og lovændringer. Opgaven med at afgive substantielle svar er tidskrævende, men også meget vigtig. I 2009 har ODM afsendt 8 høringssvar til ministerier og styrelser. En liste kan findes på ODMs hjemmeside.

Ændring af den arkæologiske lovgivning

Folketinget debatterede i årets løb en ændring af den arkæologiske lovgivning fremsat af Socialdemokraterne, blandt andet med henblik på at friholde mindre jordejere for store udgifter til arkæologiske udgravninger. Oppositionen bakkede op om forslaget medens regering og støttepartiet Dansk Folkeparti har været mere uklare i holdningen til forslaget. Det har været svært at få ensartede tilkendegivelser i ODMs medlemskreds, men sagen har accentueret vigtigheden af, at de arkæologisk arbejdende museer knyttes tættere til ODM – for at museerne kan påvirke den politiske proces. Det er derfor primo 2010 blevet besluttet, at der skal afholdes møde for at genetablere det arkæologiske netværk i ODM. Det skal ske med afsæt i lederkredsen fra museerne og med afsæt i aktuelle politiske problemstillinger på feltet.

Museerne og forskningen

Kulturministeriets forskningsrapport fra maj 2009 angav nye retningslinjer for, hvad der betragtes som forskning på Kulturministeriets institutioner – herunder museerne. Rapporten vil få stor indflydelse på museernes forskning og på opfattelsen af forskning generelt på museerne. Fremover vil de færreste museer kunne kvalificere deres faglige arbejde som forskning efter det nye forskningsbegreb; og det vil blive svært at opretholde status som forsker på de danske museer med krav til publiceringer i peer-reviewed tidskrifter m.m. Endvidere vil man få endog meget svært ved at konkurrere om centrale forskningsmidler, og det må også forudses, at lokale publikationsrækker – som mange museer opfatter som forskning - vil få svært ved at klare sig. Meget peger mod en markant centralisering. ODM har derfor arbejdet på at genaktivere forskningsnetværket, for ad den vej at få kvalificerede indspark til den videre debat om forskning på de danske museer.

4-årige arbejdsplaner

KUAS meddelte medio 2009, at man ville skubbe den obligatoriske fremsendelse af museernes arbejdsplaner for 2010 – 2013 et år, dvs. til ultimo 2010. Samtidig blev det varslet, at der skal introduceres nye elektroniske skemaer med flere informationer – herunder udvidede forsknings- og bevaringsplaner m.m. ODM finder, at arbejdsplaner der er sammenlignelige, transparente og mere fremadrettet aktive er en rigtig god ide. Det er dog stærkt uheldigt og meget beklageligt, at nyheden om, at der indføres nye arbejdsplaner, lanceres, uden at ODM og museerne overhovedet er blevet involveret aktivt i udvikling og afprøvning. De usikre forhold affødte i øvrigt i årets sidste måneder

talrige henvendelser fra medlemmerne om, at ODM måtte "gøre noget". ODM tog sagen op på flere møder i slutningen af året, og det så ved årets udgang ud til, at der i KUAS var forståelse for det betimelige i større transparens og bedre kommunikation, når så vigtige udviklingsværktøjer som de kommende 4-årige arbejdsplaner skal udvikles!

Kommuner uden museumsdækning

Flere museer har henvendt sig med henblik på at sikre, at ODM er opmærksom på, at der er kommuner der ikke har museumsdækning i forhold til både det arkæologiske arbejde og til Nyere Tids kapitel 8-arbejde. Flere steder har det givet sig udtryk i, at museer går på "strandhugst" i hinandens ansvarsområde – eller at man underbyder hinanden økonomisk for ydelser. Flere samdriftskommuner vælger i øvrigt i den situation at "køre på frihjul", angiveligt for at spare – hvilket i flere tilfælde har betydet, at det politisk besluttet i primær-tilskudskommuner at trække sig fra at arbejde i de kommuner, der ikke vil være medfinansierende! Problemstillingen er kompleks – og ODM vil i 2010 tage debatten og problemstillingen op.

Faggruppen "Nyere Tids" arbejde med Museumslovens kapitel 8-arbejde

Der mangler både konsekvens og midler til arbejdet med den nyeste historie, som det formuleres i Museumslovens kapitel 8. I modsætning til den arkæologiske del af kapitlet, mangler der på nyere tids område stringens, fælles holdning og enighed om arbejdsformen i dette lovbundne arbejde. En del af problemstillingen er formentlig, at der ikke er afsat midler til opgaven centralt, ved bygherrebetaling eller på anden vis. ODM er på opfordring fra flere sider gået ind

i arbejdet med at skabe debat og nå frem til fælles holdninger på området. Det sker i første omgang via Nyere Tids Netværket – med hvem der har været dialog om at starte et netværk, der skal arbejde specielt med kapitel 8-problemstillingen.

Frivillighedens akademi

Sammen med Natur og Menneske (Skovskolen i Nødebo) under Skov & Landskab har ODMs sekretariat medvirket til et forprojekt, der skal sætte fokus på frivillighedsarbejdet på museer og i naturen. Der arbejdes på i løbet af 2010 at sende et projektudkast til relevante fonde for at få projektet "Frivillighedens Akademi" igangsat.

Museumsforhold i regionsregi

Med den nye administrative inddeling i Danmark blev der oprettet fem regioner. Museerne i disse regioner har på vidt forskellig vis samlet sig for at finde en fælles holdning til regionale spørgsmål. ODM har valgt at følge arbejdet i regionerne tæt og har dannet et netværk af museernes regionsformænd for at benchmarke og for at se, om der kan skabes samarbejdsflader mellem regionerne, hvor ODM kan bidrage.

Tidsskriftet Danske Museer

ODM finder, at det uafhængige tidsskrift "Danske Museer", der udgives af Den Erhvervsdrivende Fond Museumstjenesten, er et vigtigt fagligt kommunikationsorgan for de danske museer. Mange har dog troet, at det er ODM, der er udgiver af tidsskriftet. Dels på grund af navnesammenfald og dels ODMs optræden i bladets kolofon som medlem af en redaktionskomite. ODM har længe ønsket, at komiteens rolle blev klarlagt og ekspliciteret. I forlængelse heraf er ODMs

deltagelse i redaktionskomiteen ophørt i 2009 og erstattet af en bestyrelsespost i Den Erhvervsdrivende Fond Museumstjenesten bag tidsskriftet.

Møderække om formidling

Flere grupperinger i den danske museumsverden arbejder med at fremme formidlingsarbejdet på museerne. ODM har således sit eget formidlingsnetværk, der er knyttet op til det meget (inter)aktive formidlingsnet.dk. Derudover er der Museumsformidlere i Danmark (MID) og ODMs arbejdsgruppe bag de internationale formidlingsseminarer på Nyborg Strand. ODM tog i 2009 initiativ til at samarbejde om indsatser og initiativer. Et af de første mere synlige resultater har været samarbejde mellem MID og gruppen bag det internationale formidlingsseminar om koordinering af fagligt emne og et kommende nummer af MID tidsskriftet.

Medlemsservice

Fælles adgangskort til medlemmer af ODM

Det har længe været et ønske at få en ordning med gratis adgang til ODM-medlemmernes bestyrelser og faste medarbejderstab. En ordning der tidligere har fungeret med succes i kunstmuseerne. Der har været arbejdet på at udvikle en nem og ubureaukratisk administrativ struktur, og en sådan blev introduceret ultimo 2009 til ikrafttrædelse d. 1.1 2010. Medlemmerne har taget godt imod ideen, og kun et enkelt medlem af ODM har ikke ønsket at være med. Et ønske som selvfølgelig anerkendes og respekteres! Se evt. nærmere på ODMs hjemmeside

Kunsthallerne, der tidligere var med i kunstmuseernes ordning, er ikke med på nuværende tidspunkt. Bestyrelsen har besluttet, at for at være med i ordningen kræves det, at man mindst er associeret medlem af organisationen.

Kommunikation

ODM kommunikerer på mange platforme både internt og eksternt. Det sker bl.a. gennem bestyrelsens medlemmer, via sekretariatets daglige arbejde og via en lang række andre kanaler. Et synligt tegn på stigende ekstern kommunikation er et stærkt stigende antal henvendelser fra pressen. En bevidst strategi på at være visibel og synlig har båret frugt. ODM har derfor været markant fremme i debatten i nyhedsmidierne, blandt andet vedr. sager omkring fondenes færre midler til kulturlivet som følge af finanskrisen og de afledte effekter heraf; problemstillingen vedr. de tidligere amtslige tilskud og om kommunale samarbejdsaftaler; problemer med museernes finansiering af nye grønne afgifter i forbindelse med skattereformens ikrafttræden; evt. frasalg af museumsgenstande / værker fra de danske museer; artikelserie om arbejdsmiljøet på de danske museer; debatten om kulturministerens "Kultur for alle" og i flere omgange forhold vedr. det decentrale museumslandskab; og derudover en lang række andre sager. Det har medført et stigende antal henvendelser fra pressen i forbindelse med debatter om lokale museumsforhold. I den forbindelse har ODM dog den klare og utvetydige holdning, at lokale driftsforhold og interne politiske udfordringer udtaler organisationen sig ikke om!

Direktøren har været inviteret til en lang række møder landet over. Det er sket i forbindelse med enkelte museers arrangementer, ved regionsmøder og ved en række andre møder. Det er meget glædeligt at museerne finder interesse i at invitere organisationen! Derudover har direktøren påbegyndt en række lokale møder med museumsledere og/eller museumsbestyrelser, ligesom uddannelseslederen har afholdt en lang række afklarende møder om efteruddannelses-

sammenhænge, kursusudvikling, samarbejdsaftaler m.m. rundt i landet.

ODMs væsentligste kommunikationsplatform til medlemmer og interessenter i øvrigt er dog hjemmesiden www.dkmuseer.dk. Ikke mindst tilmeldingsdelen til efteruddannelseskurser og seminarer bliver flittigt anvendt. Derudover er der stor trafik på hjemmesiden i forbindelse med udsendelse af nyhedsbrevene, der får stadig flere abonnenter. Ambitionen er, at nyhedsbrevet vedr. efteruddannelse og nyhedsbrevet med fokus på de mere administrative og politiske forhold også fremover skal være medlemmernes væsentligste kilde til information om museernes rammevilkår. I øvrigt skal nyhedsbrevene generelt fremme ODMs service, synlighed og gennemslagskraft.

Netværk

Et vigtigt fundament for ODM er de fagpolitiske netværk. Vi anslår, at omkring 400 museumsansatte er aktive i disse løse strukturer. Gennem netværkene får ODM værdifulde bidrag til det museumspolitiske arbejde. ODM har netværk for formidling, museumsforvaltere, bevaring, samlinger, nyere tid, arkæologi, administration og et forskningsnetværk. Desuden er et generelt ledelsesnetværk og et uddannelsespolitisk netværk på trapperne.

Der er fri adgang til at tilmelde sig netværkene via ODMs hjemmeside, hvor der også ligger mødeindkaldelser, referater mv. Netværkene fungerer meget forskelligt og vælger selv tovholdere/styregruppe, som står for indholdet af netværksmøder og anden aktivitet. ODMs sekretariat tilbyder i mindre omfang sekretariatsbistand. Gennem 2009 er det forsøgt at skabe fokus på netværkenes arbejde og indsats, blandt andet gennem en ansøgning til Kulturarvsstyrelsen om hjælp til at ansætte en koordinator til at synliggøre netværkene og skabe bedre videndeling. Ansøgningen har dog ikke nydt fremme, og det må konstateres, at det kun i et vist omfang er lykkedes at skabe bedre rammer for netværkenes arbejde i 2009.

På trods heraf har flere af årsmøderne i netværkene haft stor opbakning blandt medlemmerne og med flot deltagelse af interesserede kollegaer. Der er således også i år grund til at sende en stor tak til de mange aktive deltagere i netværkene og ikke mindst til de ansvarlige styregrupper, tovholdere, koordinatore og andre bidragydere.

Internationalt samarbejde

NEMO

(Network of European Museums Organisation) er en vigtig fagpolitisk platform med reference til EU-systemet. Alle europæiske lande kan sende repræsentanter til organisationens aktiviteter, der sætter museer og kulturarv på EU's dagsorden. ODM er repræsenteret ved ODMs direktør og Frank Birkebæk, Roskilde Museum (NEMOs grundlægger). Sekretariatet besøgte NEMOs kontor, beliggende i tilknytning til det tyske museumsforbund i Berlin, i foråret 2009, og direktøren har endvidere deltaget i møde med såvel Executive Comite i Berlin, vedr. oplæg til NEMOs årskonference d. 25. september 2010 i København, og i NEMOs årsmøde i Linz, Østrig. ODM agter at intensivere indsatsen i NEMO, der vurderes som en vigtig europæisk platform for udveksling af ideer på museumsfeltet og til fremme af museernes sag i EU.

MuMAE

"Museums Meet Adult Educators" er et internationalt EU-finansieret projekt, hvor temaet er "Museer og livslang læring". Projektet har basis i NEMOs medlemskreds og koordineres fra Regio Emilia Romagna i Bologna, Italien. ODM har fået midler til at stå som ansvarlig for den praktiske afvikling af konferencen, der finder sted i dagene d. 23. og 24. september 2010 i Vartov. Der har været afholdt flere møder i den anledning, herunder i Berlin og Bologna.

WAMO

World Association of Museum Associations er et relativt nyt globalt netværk for museumsorganisationer. Der har ikke været møder i 2009.

Vårmøde 2009

I dagene 1.-3. april afholdt de nordiske museumsorganisationer fra Sverige, Norge og Danmark et nordisk museumsmøde "Vårmøde 2009" i Malmø og København. Opgaven var i første omgang placeret i ODM regi, men senere overdraget den svenske museumsorganisation. ODM deltog i arbejdet frem mod konferencen, og var vært ved den del af arrangementet, der fandt sted i København. Mere end 450 museumsfolk fra hele Norden deltog. Samarbejdet med de nordiske søsterorganisationer var en meget lærerig proces. Efter "Vårmødet" har der udviklet sig et uformelt netværk, hvor generalsekretærer / direktører fra museumsorganisationerne i Norge, Sverige og Danmark mødes uformelt og debatterer fælles anliggender. ODMs direktør var således i Trondheim, Norge til præsentation af den norske Stortingsmelding om Museumsforhold, og den norske generalsekretær, Tron Vigeland Nilsen, holdt et indlæg om norske museumsforhold på det faglige orienteringsmøde på Fuglsø Centret i november. Samarbejdet vil blive udviklet i årene fremover.

Faglige aktiviteter

Bestyrelsens arbejde

Bestyrelsen afholdt 5 møder i 2009, herunder et overnatningsseminar hvor temaet var bestyrelsens arbejde og relationen til den daglige drift i ODM. Der er efterfølgende indført en praksis, således at formandskabet obligatorisk afholder formøde før bestyrelsesmøderne. Her er der fokus på aktuelle politiske problemstillinger og det kommende bestyrelsesmødes dagsorden. Desuden har bestyrelsen været repræsenteret i en række udvalgsmøder og ved deltagelse i årsmøder, konferencer m.m.

Bestyrelsen besluttede i 2009, at referater skal være tilgængelige på ODMs hjemmeside så hurtigt som muligt af hensyn til gennemskuelse og medlemservice. Her kan man således i detaljer se bestyrelsens arbejde beskrevet gennem året.

Fælles kontorfaciliteter med Danmarks Biblioteksforening

I løbet af året er der indgået aftale med Danmarks Biblioteksforening om samarbejde. Der kan konstateres stort sammenfald i ODM og Biblioteksforeningens opgaveportefølje og administrative praksis. Det er derfor besluttet, at Danmarks Biblioteksforening flytter ind i Vartov som naboer til ODM primo 2010. Tanken er at arbejde frem mod samdrift inden for en række forskellige forhold (f.eks. mødelokaler, fælles IT-plattform, telefonsluse m.m.).

Internationalt formidlingsseminar

Det internationale formidlingsseminar "Outreach - who dares wins!" i marts på Nyborg Strand blev en stor succes. Med ekstra tilførte midler fra Kulturarvsstyrelsen til at sikre det internationale perspektiv er

det lykkedes arbejdsgruppen bag at få en række internationale kapaciteter til at komme til Nyborg og fortælle om museumsforhold udenfor Danmark. I dette tilfælde spændende eksempler på begrebet "outreach", der betyder, at museerne bevæger sig uden for de normale rammer for museumsarbejdet og søger at blive attraktive for nye og ofte marginaliserede brugergrupper. Det internationale islæt og høje læringspotentiale i seminaret trak et rekordstort deltagerantal på godt 270 museumsansatte til mødet og affødte i øvrigt markant omtale i medierne som nytænkende og innovativt!

Kunstfagligt orienteringsmøde

Det kunstfaglige seminar har gennem en årrække haft svært ved at tiltrække medlemmerne. Årets møde primo december, arrangeret af de kunstfaglige repræsentanter i ODMs bestyrelse, havde temaet "at gentænke sig selv som museum". Mødet fandt sted på Statens Museum for Kunst og vandt genklang i en større brugergruppe (på ca. 40 deltagere), der over to dage entusiastisk debatterede om tiden kalder på en genfortryllelse af museets samlinger og stillede skarpt på gentænkning af samlingerne og diskuterede bud på nye samarbejdsformer.

Kulturhistorisk orienteringsmøde

Det kulturhistoriske møde på Fuglsø Centret sprænger alle rammer i disse år! Årets seminar var således det mest besøgte nogensinde med godt 470 deltagere. Det giver en lang række logistiske udfordringer, og blandt andet er der indført buskørsel til hoteller i Ebeltoft for at efterkomme efterspørgslen på sengekapalet. Endvidere er der nu (endnu mere) kø ved maden. Alligevel viser en rundspørge, at deltagerne

er yderst tilfredse med arrangementet, hvor der er rig lejlighed til at debattere faglige spørgsmål og stille skarpt fokus på at sikre netværk. Til at indlede årets møde var der et politisk indlæg om museerne i fremtiden, formuleret af Socialdemokraternes Flemming Møller Mortensen, og af generalsekretæren i det Norske Museumsforbund, Tron Wigeland Nilsen, der gav en status for norske museumsforhold efter fusioner og konsolideringsfase.

Naturhistorisk orienteringsmøde

Det naturhistoriske møde for 2009 fandt af praktiske grunde sted i januar 2010 på Statens Naturhistoriske Museum. Temaet var naturhistoriske formidlingsprojekter med et udblik til aktuelle internationale naturhistoriske udstillinger. Ca. 30 naturhistoriske kollegaer deltog i mødet, hvilket må betegnes som meget tilfredsstillende.

Danske Museers Efteruddannelse (DME)

DME har i 2009 været præget af udskiftning af personale i de to faste stillinger såvel som i stillingerne som studentermedhjælp. Hans Henrik Appel tiltrådte som uddannelsesleder pr. 1. april og Tom Rasmussen forlod stillingen som uddannelseskoordinator med udgangen af oktober. Stillingen var herefter vakant året ud.

Efteruddannelsesafdelingens arbejde har i 2009 været centreret om følgende opgaver:

- Konsolidering og drift af de tidligere iværksatte aktiviteter
- Udvikling af nye initiativer, primært i forhold til formidlingsområdet
- Oparbejdelse af værktøjer og rutiner til styrkelse af strategisk planlægning, herunder evalueringspraksis
- Sondering af muligheder for strategiske samarbejder med uddannelsesinstitutioner og organisationer.

Der er i 2009 blevet gennemført 25 kurser og uddannelsesaktiviteter (mod 20 i 2008 og 26 i 2007).

329 kursister har deltaget i kurserne i 2009 (mod 299 i 2008 og 486 i 2007).

Omregnet til årselever (en årselev svarer til 200 dage eller 60 ECTS points) er der sket en stigning: Fra 7,35 årselever i 2007, 7,95 i 2008 og til 12,20 i 2009. Den markante stigning skal ses i lyset af, at de 14 studerende på diplomuddannelsen i ledelse har udløst 420 ECTS points i årets løb, dvs. 7 årselever. På samme måde skal det relativt høje antal årselever i 2008 sammenholdt med 2007 (hvor antallet af kursister var

næsten dobbelt så stort) ses i lyset af ECTS-points. Men også et andet kompetencegivende forløb (5 ECTS-points pr. kursist) har udløst en årselev.

Endelig skal det nævnes, at der i 2009 blev afviklet 5 kursusforløb i Nordjylland i samarbejde med Kultur-
arvNord.

Den fremtidige udvikling i antallet af årselever afhænger i høj grad af, i hvilken retning antallet af kompetencegivende kurser udvikler sig. Der arbejdes derfor på den ene side på at afklare muligheder for kompetencegivende forløb, på den anden side på at afklare efterspørgslen på dem.

To væsentlige målsætninger for arbejdet med kurser har været at mindske antallet af aflysninger/udsættelser, samt at øge tilfredsheden med udbyttet af kurserne. Hvor der endnu i foråret var en del aflysninger/udsættelser (i alt 9 kurser), lykkedes det at nedbringe tallet væsentligt i efteråret (til 2 kurser). I forhold til at øge tilfredsheden hos kursisterne, er der i første omgang udviklet en ny evalueringspraksis; og i anden omgang er der ved årets udgang iværksat nogle procedurer omkring forventningsafstemning hos kursisterne. Arbejdet på begge områder vil blive fortsat i 2010.

I forbindelse med samarbejdsrelationer med andre institutioner har ODM i 2009 indgået samarbejde med Konservatorenes Efteruddannelses Pulje (KEP) og Biblioteksskolen. Det forventes, at der i 2010 indgås yderligere samarbejdsaftaler.

Der er nedsat et uddannelsesudvalg i bestyrelsens midte. I udvalget sidder Ole Nielsen, Henrik Sell og

Berit Anne Larsen. Udvalgets opgave er at følge DMEs arbejde og medvirke til at kvalificere efteruddannelsesenhedens arbejde med efter- og videreuddannelse af ansatte på de danske museer.

Museologisk Bibliotek

Samarbejdet via bibliotek.dk og internetportalen Arkade gør biblioteket synligt på flere eksterne platforme og udlånsordningen af bibliotekets mange fine materialer fungerer upåklageligt. I årets løb blev det muligt at lave en længe tiltrængt revision og udskillelse af løse materialer og ikke-accesionerede bøger og tidsskrifter. Det var derfor et velfungerende og up-to-date bibliotek, som den mangeårige leder, bibliotekar Gry Kjær-Larsen, kunne forlade, da hun gik på efterløn ved udgangen af 2009. I den sidste måned af året blev bibliotekar Sara Fruelund sat ind i bibliotekets rutiner, og har efterfølgende overtaget posten. Alle er enige om, at det i et fremtidsperspektiv vil være rettidig omhu at søge tættere samarbejde med andre forskningsbiblioteker, da Museologisk Bibliotek i længden ikke har volumen nok til at forblive som en helt selvstændig enhed. Det er derfor aftalt, at bibliotekets rolle og status tages op til debat og evt. ændring i 2010.

Lånere i alt: 755 (stigning på 8 %)

Personligt fremmødte: 244 (fald på 8 %)

Lånere i øvrigt: 511 (stigning på 22 %).

Lån i alt: 1047 (fald på 4 %).

Fotokopiering (erstatning for udlån): 110 (fald på 17 %)

Referencespørgsmål: 34 (fald på 43 %).

Danbib/bibliotek.dk bestillinger: 298 (stigning på 18 %)

Derudover kommer den populære tidsskriftcirkulation for 15 internationale tidsskrifter til mere end 30 museer landet over.

Årsrapport 2009

– med noter til regnskab 2009

Noterne, markeret med *, relaterer sig til nøgletallene for ODMs virksomhed – se resultatopgørelsen

På generalforsamlingen vil Årsregnskab 2009, revideret af statsautoriseret Revisionsaktieselskab Beierholm, være fremlagt til gennemsyn.

Ved læsning af ODMs budget og resultatopgørelse for 2009 og budget 2010 er det væsentligt at holde sig for øje, at den samlede opgørelse består af to delregnskaber. Et regnskab for sekretariatets drift og et regnskab, der dækker driften af efteruddannelses- og kursusvirksomheden samt driften af Museologisk Bibliotek. De to regnskaber gennemgås i det følgende adskilt, men udgør sammen ODMs regnskab for 2009 og budgetforslag 2010.

Adskillelsen er ført så langt, at lønsummer og en lang række andre ordinære driftsudgifter (husleje, forbrug m.m.) konteres adskilt. Det er således et ganske nøjagtigt billede af udgifterne for henholdsvis A) ODMs politiske arbejde via sekretariatets drift, og B) driften af efteruddannelses/kursusaktivitet og Museologisk Bibliotek, der fremkommer. Det er vigtigt at understrege, at det politiske arbejde i ODM således alene drives for medlemmernes kontingent.

Den økonomiske årsrapport 2009 ses som henholdsvis budget 2009, realiserede tal for 2009 samt forslag til budget 2010, der stilles til godkendelse på generalforsamlingen.

Generelt

Rapporten udviser et samlet positivt resultat for 2009 på 546.000 kr. (*1) (henholdsvis et plus på 732.000 kr. (*2) vedr. efteruddannelse og et minus på 186.000 kr. (*3) vedr. sekretariatet), hvilket modsvarer et samlet budget 2009, der balancerede med et minus på 882.000 kr. (*4) Det budgetterede minus fremkom som følge af budgettekniske forhold, da tidligere hensættelser og ikke realiserede fordringer (primært endnu ikke afholdte, men finansierede kurser) ikke figurerede i budgettallene fra årene forud.

Sekretariatet

Resultatet i forhold til sekretariatets drift afspejler, at de faglige årsmøder i kunst-, kultur- og naturhistorisk sektioner samt det internationale formidlingsseminar fra og med 2009 er flyttet til efteruddannelsessektionen, og således figurerer alle eksterne tilskud fra anden side nu i efteruddannelsessektionen.

Indtægter: Økonomien i sekretariatet er alene funderet på indtægter fra medlemskontingenter (i 2009 budgetteret til 2.000.000 kr. (*5) og realiseret med 2.055.000 kr. (*6)). Samlet er årets resultat for Sekretariatet 328.000 kr. bedre end budgetteret (*3). Det realiserede budgets merforbrug finansieres planmæssigt af resultatet fra efteruddannelsesenheden, hvor en række budgetterede indtægter fra driften af de faglige møder figurerer. Alle ODMs renteindtægter bogføres på sekretariatets del af regnskabet.

Udgifter: Der kan konstateres et mindre forbrug på medlems- og kursusaktiviteter (165.000 kr.(*7)), hvilket skyldes, at netværkenes møder har været finansieret ved egenbetaling i højere grad end hidtil. Udgiften til bestyrelsens arbejde er større (75.000 kr.(*8)) end budgetteret, hvilket overvejende skyldes stigende udgifter til transport i forbindelse med mødeaktivitet og afholdelse af ikke-budgetteret internatmøde for bestyrelsen i sommeren 2009. De større udgifter balanceres af et bevidst mindre forbrug på administration.

Efteruddannelse

Indtægter: Kolonnen kursusaktiviteter afspejler indtægter fra alle kurser og faglige seminarer m.m. (bespisning, overnatning, kursusafgifter m.m.). Som følge af stigende aktivitetsniveau var omsætningen i forbindelse med kursusaktiviteterne større end budgetteret (336.000 kr.(*9)). De statslige tilskud var samlet budgetteret til 5.200.000 kr. (*10) (til driften af samtlige efteruddannelsesaktiviteter inkl. støtte til museologisk bibliotek, det internationale formidlingsseminar i marts på Nyborg Strand, kunstseminar, naturhistorisk årsmøde og til forvalter- og sikringsseminar). Derudover rummer beløbet ikke-realiserede midler til ekstra efteruddannelsesaktiviteter, aftalt via Formidlingspuljen, hvor ODM over 4 år modtager 3.200.000 kr..

Ved årets udgang var der realiseret indtægter for 3.571.000 kr. (*11) (en mindre indtægt på 1.629.000 kr.). Disse midler figurerer som en balancepost under ej forbrugte tilskudsmidler (*12).

De samlede indtægter ses derfor at være 1.271.000 kr. mindre end budgetteret for året.

Udgifter: Der var i 2009 budgetteret med samlede medlems- og kursusaktiviteter for 5.802.000 kr.(*13). De realiserede udgifter androg 3.814.000 kr.(*14), hvilket primært skyldes at en række aktiviteter er udsat til 2010, hvorfor udgifterne vil blive afholdt her. Mindreforbruget på lønninger (261.000 kr.(*15)) skyldes ubesatte stillinger i efteruddannelsesenheden, der dog opvejes delvist af brug af flere eksterne lærerkræfter. Samlet er der forbrugt 5.819.000 kr. (*16) i efteruddannelsesenheden til regulære efteruddan-

nellesaktiviteter og til diverse arrangementer, hvilket er 2.371.000 kr. mindre end budgetteret. Et tal der opvejes af overførte opgaver til 2010.

Årets resultat er derfor et plus på 732.000 kr. (*2) (mod et forventet minus på 368.000 kr. (*17), da ikke realiserede hensættelser og fordringer - primært endnu ikke afholdte, men budgetsatte kurser - ikke figurerede i budgettallene fra årene forud).

ODM. Samlet balance pr. 31. december 2009

Egenkapitalen er med årets udgang steget med 546.000 kr. til 2.924.000 kr. (*18), hvilket isoleret set er tilfredsstillende. En egenkapital i nærheden af 2.500.000 kr. må anses for passende. Ikke mindst fordi ODM i begyndelsen af kalenderåret har et vist likviditetsbehov, ind til medlemskontingenterne er opkrævet (efter generalforsamlingen i april). Der er dog ikke grund til at lade egenkapitalen stige. Midlerne skal hellere arbejde i medlemmernes interesse. I det lys regnes der i budget 2010 med en investering i IT faciliteter (på op til 250.000 kr.), der finansieres i egenkapitalen.

Den likvide beholdning er med udgangen af 2009 således høj (5.553.000 kr. (*19)). Det skyldes primært ikke-afholdte udgifter til en lang række efteruddannelsesaktiviteter, der er budget- og programsat til 2010. Disse poster figurerer som henholdsvis kreditorer (669.000 kr. (*20)) og ej forbrugte tilskudsmidler (1.629.000 kr. (*12)). Dertil kommer en række skyldige lovpligtige hensættelser til feriepengeforpligtigelser, skat, atp og lønsumsafgift m.m. (331.000 kr. (*21)). Tilsammen udgør posten kortfristet gæld (2.629.000 kr. (*22))

Budget 2010

Sekretariatet

Der er i budgettet for 2010 taget udgangspunkt i, at kontingentet fastholdes på niveau som i 2009, men reguleret med en stigning på 1,6 %, svarende til statens Pris- og Lønregulering (P/L indekset). Det vurderes således, at der ikke er basis for at hæve kontingentet i en tid, hvor museerne er under stort økonomisk pres. Et vist tab af kontingent er i øvrigt indregnet, idet det forventes, at flere museer i det kommende år vil fusionere. Derfor fastholdes medlemskontingentet i budgettet på 2 mill.kr., også for det kommende år (23).

Udgifterne til sekretariatets drift er budgetteret til 2.500.000 kr. (*24), hvilket anslås at være 416.000 kr. (*25) mere end indtægterne. De manglende midler forventes finansieret og overført fra provenu ved afholdelse af ODMs faglige arrangementer (der figurerer i budgettet for efteruddannelse, jfr. regnskabspraksis).

Efteruddannelse

Indtægterne i forbindelse med kursusaktiviteter forventes at stige med godt 750.000 kr. (*26), hvilket skyldes, at der forventes et stigende aktivitetsniveau, når en række projekterede efteruddannelsesaktiviteter planmæssigt igangsættes. Det forudsættes i budgettet, at det nuværende høje deltagerantal ved ODMs faglige arrangementer fastholdes. De statslige tilskud i budgettet er en samlet fremskrivning af det årlige driftstilskud til efteruddannelsesaktiviteter og afholdelse af faglige aktiviteter, som ODM har fået bevilliget, og de akkumulerede beløb til ekstra aktiviteter via Formidlingspuljen. Der er således tale om markant stigende indtægter i 2010 (9.050.000 kr. (*27)), der dog modsvares af stærkt stigende udgifter til planlægning og afholdelse af efteruddannelses- og kursusaktiviteter (i alt 8.966.000 kr. (*28)). Herunder ses, at den samlede lønsum stiger som følge af besættelse af den ledige stilling i efteruddannelsesenheden. Stigende omkostninger til administration (350.000 kr. (*29)) dækker primært IT-investeringer samt huslejestigninger og katalogudgivelse. Årets resultat forventes således at blive et plus på 84.000 kr. (*30).

Resultatopgørelsen 2009 - ODM

	Budget	Realiseret	Budget
	2009	2009	2010
	TDKK	TDKK	TDKK
Kursusaktiviteter	2622	2958	3704
Medlemskontingent	2000	2055	2000
Statslige tilskud	5200	3571	5346
Andre indtægter	0	22	0
Indtægter i alt	9822	8606	11050
Medlems- og kursusaktiviteter	6109	3956	6622
Bestyrelsen	253	280	260
Lønninger	2796	2590	2660
Administration	1630	1336	1924
Udgifter i alt	10788	8162	11466
Resultat før finansiering	-966	444	-416
Renteindtægter	84	102	84
Renteudgifter	0	0	0
Årets resultat	-882 (*4)	546 (*1)	-332

Resultatopgørelsen 2009 - Sekretariatet

	Budget	Realiseret	Budget
	2009	2009	2010
	TDKK	TDKK	TDKK
Kursusaktiviteter	0	0	0
Medlemskontingent	2000 (*5)	2055 (*6)	2000 (*23)
Statslige tilskud	0	0	0
Andre indtægter	0	0	0
Indtægter i alt	2000	2055	2000
Medlems- og kursusaktiviteter	307	142 (*7)	221
Bestyrelsen	205	280 *(8)	260
Lønninger	1336	1391	1251
Administration	750	530	768
Udgifter i alt	2598	2343	2500 (*24)
Resultat før finansiering	-598	-288	-500
Renteindtægter	84	102	84
Renteudgifter	0	0	0
Årets resultat	-514	-186 (*3)	-416 (*25)

Resultatopgørelsen 2009 - Efteruddannelse

	Budget	Realiseret	Budget
	2009	2009	2010
	TDKK	TDKK	TDKK
Kursusaktiviteter	2622	2958 (*9)	3704 (*26)
Medlemskontingent	0	0	0
Statslige tilskud	5200 (*10)	3571 (*11)	5346
Andre indtægter	0	22	0
Indtægter i alt	7822	6551	9050 (*27)
Medlems- og kursusaktiviteter	5802 (*13)	3814 (*14)	6401
Bestyrelsen	48	0	0
Lønninger	1460	1199 (*15)	1409
Administration	880	806	1156 (*29)
Udgifter i alt	8190	5819 (*16)	8966 (*28)
Resultat før finansiering	-368	732	84
Renteindtægter	0	0	0
Renteudgifter	0	0	0
Årets resultat	-368 (*17)	732 (*2)	84 (*30)

Balance pr. 31. december 2009 - ODM

	2009	2008
	TDKK	TDKK
Aktiver		
Debitorer	101	2796
Depositum	83	72
Periodeafgrænsningsposter	147	136
Likvide beholdninger	5222	1561
Aktiver i alt	5553 (*19)	4565
Passiver		
Kapitalindestående	2924 (*18)	2378
Egenkapital i alt	2924	2378
Kreditorer	669 (*20)	255
Ej forbrugte tilskudsmidler	1629 (*12)	1731
Skyldig løn omkostninger	331 (*21)	201
Kortfristet gæld i alt	2629 (*22)	2187
Gæld i alt	2629	2187
Passiver i alt	5553	4565

Hvem er hvem i ODM?

Bestyrelsens sammensætning efter generalforsamling i 2009:

- Rasmus Vestergaard, SNYK / Museum Salling, formand (kunst)
- Lise Ræder Knudsen, Konserveringscenteret i Vejle; næstformand (kultur)
- Henrik Sell, Naturhistorisk Museum i Aarhus; næstformand (natur)
- Jens Henrik Sandberg, Oluf Høst Museet (kunst). Fra medio 2009 supplerede Dagmar Warming, Ribe Kunstmuseum
- Anne Højer Petersen, Fuglsang Kunstmuseum (kunst)
- Hans Munk Petersen, Nordjyllands Kystmuseum (kultur)
- Ole Nielsen, Holstebro Museum (kultur)
- Anne Bjerrekær, Horsens Museum (kultur)
- Jesper Stub Johnsen, Nationalmuseet (kultur)
- Berit Anne Larsen, Statens Museum for Kunst (kunst)
- Morten Meldgaard, Statens Naturhistoriske Museum (natur)

Suppleanter

- Bo Schultz, Fur Museum/Museum Salling (natur)
- Ervin Nielsen, Danmarks Mediemuseum (kultur)
- Dagmar Warming, Ribe Kunstmuseum (kunst)

Sekretariatets medarbejdere

- Direktør Nils M. Jensen
- Administrativ koordinator Lene Larsen
- Uddannelsesleder/souschef Hans Henrik Appel (fra d. 1.april)
- Uddannelseskoordinator Tom Rasmussen (ophørt pr. 1. november)
- Bibliotekar Gry Kjær-Larsen (ophørt pr. 31. december)
- Bogholder og administrativ assistance Tove Kusier, Resultatkompagniet (en dag ugentligt)
- Studentermedhjælpere: Louise Nygaard Sørensen; Sanne de Fine Licht Raith; Johanne Velling (vekslende timetal)

Association of Danish Museums
Farvergade 27 D · Vartov
1463 København K
Denmark
T +45 4914 3966
F +45 4914 3967
www.dkmuseer.dk

